

Så kan små och medelstora företag bli mer delaktiga i standardisering

Näringslivsorganisationer och standardiseringsorgan kan bidra till att öka medvetenheten bland små och medelstora företag om nyttan med standarder och standardisering. Det kan ske genom att tillhandahålla relevant information och främja deras deltagande i standardisering.

Standarder gör livet enklare och säkrare för företag och konsumenter. De bidrar till att ge bättre resultat, skydda konsumenters och arbetstagares hälsa och säkerhet, respektera miljön och göra så att företag kan efterleva gällande lagar och förordningar.

Standarder underlättar införandet av ny teknik och innovationer och säkerställer att produkter, komponenter och tjänster som levereras av olika företag är kompatibla sinsemellan.

Vidare bidrar standarder till att öppna upp marknader, genom att göra det möjligt för konsumenter att jämföra erbjudanden från olika leverantörer och därigenom göra det lättare för små och nystartade företag att konkurrera med större och mer etablerade.

På europeisk nivå utvecklas gemensamma standarder för alla slags produkter och tjänster och spänner över en lång rad olika sektorer, som kemikalier, byggnadsindustri, energi, livsmedel, arbetsmiljö, hushållsapparater, informationsteknik, maskiner, telekommunikationer och transporter – för att bara nämna några exempel.

Små och medelstora företag definieras som företag med färre än 250 anställda. De utgör 98 % av alla företag i Europa och sysselsätter fler än 90 miljoner människor i EU. Trots det är det mindre vanligt förekommande att små och medelstora företag är aktivt engagerade i framtagandet av standarder.

För att säkerställa att standarder uppfyller mindre företags krav måste små och medelstora företag ges tillgång till information om standardiseringsverksamhet och deras intressen måste vara vederbörligen företrädna när standarder utvecklas, utarbetas och revideras. Både standardiseringsorgan och näringslivsorganisationer¹ – särskilt sådana som företräder små och medelstora företag – spelar viktiga roller.

I denna publikation finns ett antal rekommendationer för hur näringslivsorganisationer och standardiseringsorgan kan arbeta tillsammans på både nationell och europeisk nivå i syfte att göra standardiseringsprocessen lättare att förstå och mer tillgänglig för små och medelstora företag.

Dessa rekommendationer baseras på exempel på god praxis som identifierats i ett antal olika länder runt om i Europa.

1. I detta sammanhang avser «näringslivsorganisationer» alla medlemsbaserade organisationer som betjänar och företräder privata företag, däribland (men inte nödvändigtvis begränsat till) små och medelstora företag.

Göra standardisering tillgänglig för små och medelstora företag: 10 saker som näringslivsorganisationer och standardiseringsorgan kan göra

1 Etablera bra kontakter och kommunikation mellan standardiseringsorgan och näringslivsorganisationer som företräder små och medelstora företag.

Ett kontinuerligt informationsutbyte krävs för att säkerställa att näringslivsorganisationer känner till standarder och standardiseringsverksamhet som kan vara relevanta för deras medlemmar. Samtidigt är det också viktigt att standardiseringsorgan informeras om vilka behov de företag har som är verksamma inom respektive sektor.

Näringslivsorganisationer på nationell nivå bör sträva efter att stå i regelbunden kontakt med den eller de inom sina nationella standardiseringsorgan som ansvarar för den eller de enskilda sektorerna deras medlemmar är verksamma inom. På motsvarande sätt måste näringslivsorganisationer på europeisk nivå stå i kontakt med rätt person eller personer inom de europeiska standardiseringsorganen (CEN, Cenelec och/eller ETSI).

2 Skapa forum för en återkommande dialog mellan standardiseringsorgan och näringslivsorganisationer som företräder små och medelstora företag.

Ett antal nationella standardiseringsorgan har redan särskilda kommittéer eller arbetsgrupper som särskilt ägnar sig åt att fundera kring små och medelstora företags behov för att se till att de beaktas inom ramen för pågående och/eller framtida standardiseringsverksamhet.

Sådana forum bidrar till att upprätthålla en fortlöpande dialog med näringslivsorganisationer som företräder små och medelstora företag, sprida information om aktuella och kommande utvecklingstendenser inom olika sektorer och ta upp horisontella frågor som är relevanta för mer än en sektor. De är effektivast om de möts regelbundet.

3 Samordna informationen om standarder och standardiseringsverksamhet.

Man måste inom alla näringslivsorganisationer följa utvecklingen kring standardisering som kan vara av intresse för medlemmar och samordna organisationens och dess medlemmars medverkan i standardiseringsverksamhet.

Många näringslivsorganisationer har särskilda kommittéer med ansvar för sådana funktioner och för att säkerställa att medlemmarna får relevant information. Detta är särskilt värdefullt för små och medelstora företag, som i de flesta fall inte har förmåga att följa all utveckling rörande standarder som skulle kunna påverka deras affärsverksamhet.

4 Säkerställa att små och medelstora företags behov och önskemål beaktas.

Standardiseringsverksamhet står normalt öppen för alla intressenter som vill delta. Men många små företag har inte förmåga och/eller resurser för att aktivt (eller ens passivt) bidra till standardisering. Näringslivsorganisationer spelar därför en avgörande roll för att se till att deras medlemmars intressen företräds när relevanta standarder utvecklas, utarbetas och revideras – på nationell och även på europeisk eller internationell nivå.

5 Göra relevant information tillgänglig på respektive lands språk.

Av kostnadsskäl är det inte alltid möjligt för nationella standardiseringsorgan att säkerställa att alla standarder finns på alla länders officiella språk. Näringslivsorganisationer kan bidra genom att informera sina medlemmar om standarder och standardiseringsverksamhet och identifiera vilka standarder som i första hand borde översättas.

6 Anordna utbildningar som är relevanta för små och medelstora företag.

Standardiseringsorgan anordnar – ofta i partnerskap med näringslivsorganisationer – olika utbildningsarrangemang som seminarier och kurser på lokal, regional, nationell och europeisk nivå. Sådana utbildningar ger chefer och fackmän som arbetar i små eller medelstora företag möjlighet att lära sig om standarder och standardisering. De kan vara inriktade på enskilda frågor som är särskilt intressanta för små och medelstora företag eller företag som är verksamma inom en viss sektor.

7 Ta fram praktiska handledningar för hur företag ska informeras om hur standarder används och genomförs.

Många näringslivs- och branschorganisationer utarbetar och publicerar handledningar för att informera sina medlemmar om relevanta standarder, fördelarna med att använda sådana och om hur man genomför dem. Sådana handledningar är särskilt praktiska för små och medelstora företag, särskilt när de är anpassade till behoven hos de företag som är verksamma inom en viss sektor. De bidrar också till att öka medvetenheten om och förståelsen för standarder och standardisering i allmänhet.

8 Utveckla online-verktyg som gör information om standarder tillgängliga för små och medelstora företag.

Standardiseringsorgan använder internet för att göra det lättare för företag att hitta information om standarder som är relevanta för deras sektor. Online-verktyg kan också göra det möjligt för små och medelstora företag att få kännedom om kommande och pågående standardiseringsverksamhet och att delta i samråd online om förslag till standarder. Näringslivsorganisationer har en roll att spela för att se till att deras medlemmar känner till vilka verktyg som finns och hur de kan dra full nytta av dem.

9 Tillhandahålla rådgivning och kunskaper som svarar mot små och medelstora företags särskilda behov.

Näringslivsorganisationer tillhandahåller sina medlemmar relevant information och vägledning kring alla slags frågor som rör standarder och standardisering. De är väl lämpade för att hantera särskilda förfrågningar och hålla kontakt mellan enskilda företag och standardiseringsorgan. Särskilt mindre företag förlitar sig på näringslivsorganisationer för att få riktiga svar och relevanta råd.

10 Erbjud paket med standarder som är relevanta för små och medelstora företag inom vissa sektorer.

Standardiseringsorgan kan samarbeta med näringslivsorganisationer för att erbjuda tjänster som paket och abonnemang som är anpassade för att svara mot små och medelstora företags behov och som gör det lättare (och mindre dyrt) för dem att köpa in de standarder de vill skaffa. Även användarvänliga format som handledningar i fickformat kan göra standarder mer tillgängliga.

Europeiska standarder: öppnar upp den inre marknaden för företag

Standarder spelar en särskilt värdefull roll inom ramen för den europeiska inre marknaden (eller Europeiska samarbetsområdet), som inbegriper alla Europeiska unionens medlemsstater plus ett antal angränsande länder. För att den inre marknaden ska fungera på ett effektivt sätt måste standarder harmoniseras så att produkter och tjänster kan säljas och köpas över gränser.

Europeiska standarder identifieras genom EN-koden. De erkänns överallt i 33 länder i Europa där det finns en skyldighet att återkalla eventuella nationella standarder som inte är kompatibla med en EN. Det betyder att alla komponenter, produkter och tjänster som uppfyller de relevanta europeiska standarderna ska godtas i alla deltagande länder.

Tre europeiska standardiseringsorgan har vunnit erkännande för att ha den förmåga och det kunnande som krävs för att utarbeta europeiska standarder (EN). De är: CEN (Europeiska standardiseringskommittén), Cenelec (Europeiska kommittén för elektroteknisk standardisering) och ETSI (Europeiska institutet för telekommunikationsstandarder).

Europeiska standarder (EN) utarbetas genom en samarbetsprocess mellan tekniska experter som nomineras av näringsliv och industri, forskningsinstitut, konsument- och miljöorganisationer och andra samhällsintressenter. I CEN och Cenelec antas dessa standarder genom ett omröstningsförfarande där nationella standardiseringsorgan är inblandade. I Sverige är dessa SIS, Swedish Standards Institute, Svensk Elstandard (SEK) och Informationstekniska standardiseringen (ITS).

Denna publikation har tagits fram som en del av projektet verktygslådan för standardisering för små och medelstora företag (SMEST)

Mer information om projektet finns på: www.smest.eu

Europeiska SMEST-partner

CEN – Europeiska standardiseringskommittén
CENELEC – Europeiska kommittén för elektroteknisk standardisering
www.cencenelec.eu

NORMAPME – Internationell ideell organisation som främjar små och medelstora företags intressen i det europeiska standardiseringssystemet)
www.normapme.eu

Europeiska kommissionen – GD Näringsliv
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/index_sv.htm
Se även Europeiska webbplatsen för små och medelstora företag
http://ec.europa.eu/small-business/index_sv.htm

SIS - Swedish Standards Institute
www.sis.se

SEK - Svensk Elstandard
www.elstandard.se

EFTA – Europeiska frihandelssammanslutningen
www.efta.int

ITS - Informationstekniska standardiseringen
www.its.se

